

34.
34

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Aprilis 30-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Mostanság az a' kérdés forogván fenn a' Parlamentumban, hogy a' közönséges költségeket mi módon lehetne kevesíteni, 's erre nézve a' költségeknek külömbkülömb ágai vizsgálás alá vétettetvén, egyebek között az itt következő laistrom is kijött nyomtatásban a' Régens Princz' asztaltartásáról: —“

„Az 1815-dik esztendőnek utolsó negyedében (Oktober' 1-ső napjától fogva Decz. végéig) került: — A' kenyér, vaj, sódor, sajt, és zöldség (kerti vetemény) 6800 — a' hus, hal, és majorság 20500 — a' ser és Cyder-bor (gyümölts-bor) 3500 — a' viasz és fagygyú gyertya 9000 — a' palota' világosító lámpások' készülete 5000 — a' fűszerszámos boltokból való holmik, t. i. bors, sáfrány, olaj, citrom, narants, théa, téj, és téjfel 20500 — bor, 13500 — a' mosás 1500 — fa és szén 6500 — író készületek, tinta, penna, papiros 600 — konyha és egyéb főző edény 2500 — porcellán és üveg edény 1600 — fejrénmű 650 — a' Windsori nyári ház 800 — időtöltésbéli költség 40000 — a' Károlina Kir. Hertzegaszszony' számára 17000 — a' kertekre való gondviselés 30000 — holmi adomány költség a' kintstárnál 180 — a' bérért szolgáló Udvariak' fizetése 30,500 — az olyan alsó tselédek' kosztfize-

tése, kiknek a' Princz nem ad asztalt 15000 — a' szolgálatra alkalmatlanná lett tselédek kosztfizetése 8000 — az igen szegény vagy sok gyermekkel megáldott tselédeknek, 's ezeknek özvegyeiknek és árváiknak kívántató segedelem 26000 — mind egygyütt 250,000 Tallérban. —

A' Parlamentum' felső házában e' hónap' 8-dikán második versben olvastatott fel a' Bonaparte' öriztetését illető ministerialis jóvallás, és néminémű vetélkedések után másodszor is helybe hagyta azt a' vokok' többsége. Többek találkoztak a' Lordok között, kik közzül ki egy ki más jobbitást kívánt volna a' projektomon tétettni, de tsak a' ministeri jóvallás állott meg. L. Holland azt kívánta, hogy halaszszák-el egy kevés ideig az ezen tárgy felett való tanátskozást, 's az alatt kérdezzék-meg a' Királyi Törvényes Birákat, hogy mitsoda ítélettel légyenek ők ezen tárgy, tudni illik a' Bonaparte' öriztetése eránt: de nem nyerte-meg kívánságát; nem kérdeztettek-meg a' Birák. A' külömbkülömb beszéllő Lordok között ezek külömböztették-meg magokat legnevezetesebben: —

Lord Holland: — „Protestálok formszerént már most másod versben a' Ministereknek azon tudományá ellen, hogy ha valamelly ellenség magát valamelly olyan Hatalmasságnak, a' ki más Hatalmasságokkal szövetségben van, mint fogoly által adja,

mind ezeknek és nem csak annak foglyá legyen, a' melyiknek magát által adta, és hogy ő véle, nem csak ennek az egynek, hanem mind ezeknek a' Hatalmasságoknak kívánságok szerént kellessék bánni. Ez egy olyan tudomány, melly a' Státusok' Törvényeinek és Nemzetek' függetlenségének alája ás, 's minden magános Státus' alattvalóinak szabadságára nézve igen veszedelmes. Ha, úgy mond, ez a' Tudomány, azon a' véghetetlen katona hatalmon fundálódik, a' melly különbkülömb Európai Hatalmasságoknál erőt venni látszik, így ez a' magános Státusoknak nem csak az ő belső törvényeiket és függetlenségeket sérti-meg, 's a' különbkülömb Hatalmasságoknak alattvalóit nem csak az ő tulajdon Országlószékeiknek, hanem a' több Hatalmasságok' Országlószékeiknek is, bizonyos felvigyázása alá veti. Miért halászuunk zavaros vízben (miért árulunk zsákban matskát), 's miért nem mondjuk-ki egyenesen: hogy mi Bonapartéval ez után is, ha szintén megszűnt is a' hadakozás, mint hadi fogollyal, úgy akarunk bánni? —

Minister Gróf Bathurst: — „A' tisztelt Lord az én szavaimat nem jól értette. Én csak úgy fejeztem-ki a' dolgot közönséges módon, hogy azon különös környűlállásokra nézve, mellyek ezen alkalmatossággal az Európai Hatalmasságoknak egymással való öszszeszövetkezésben jelen voltak, és azért is, hogy az, hogy Bonaparte magát fogságra adta, az az, ő ellene személyesen tétetett közönséges és egygyesített erővel való iparkodásnak következése volt: őtet ezen okokra nézve mind ezek a' Szövetségesek' foglyának kell tartanunk, ennyiben legalább, hogy arra nézve, hogy mi módon kellessék véle bánni, ezek is tehessenek vagy egy szót. —

Lord Landerdale: — „Ez a' dolog nagyon fontos, és a' népek' törvényével nagyon öszsze van szöve-fonva. Sze-

retné. én azt tudni, hogy mikor és hol erőssített valaha valamelly iró olyant, a' mit én most a' Minister' szájából hallék. Ha így akartunk bánni az emberrel, legalább nyilvánosságossá kellett volna tennünk a' dolgot, hogy tudhatta volna a' fogoly, hogy mihez tartsa magát. Így talám éppen ő felse' adta volna magát. Ilyen titkos egygyezések szerént bánni véle, nem igazság. —

Lord Harrowby: — Igaz az, hogy ehez hasonló példát a' népeknek semmi törvényes könyveikben nem találunk soha, akármeddig keressünk, azért, minthogy ehez hasonló szövetség sem volt soha, a' mióta a' világ fenn áll. De egyéberánt, hiszem Bonaparte előtt tudva volt a' Hatalmasságoknak ezen öszszeszövetkezése; 's azt sem mondhatjuk-él ő felőlle, hogy akkor, mikor magát által adta, még egészszen szabad lett volna az ő tselekedete; nem volt néki már ekkor szabad választása e' kettő között, hogy feladja-é magát vagy ne'; mivelhogy külömben a' Frantzia Országlószék fogta volna el őtet. Tegyük-fel, hogy a' Watterlooi ütközetben valami Prussus Huszár fogta volna el: megengedtük volna-é mi ezen esetben azt, hogy Prussia egészszen csak a' maga tettzése szerént bánjon velle? Azért, hogy az ő kezéből a' hatalom kivétetődjön, és hogy azt többé vissza se' kaphassa, egy millió katona állott-ki ellene a' síkra, s' a' minden Hatalmasságok' öszszetsatolódott iparkodása kényszerítette őtet arra, hogy magát fogságra adja. Mi, ha szintén a' Szövetséges Hatalmasságok közzül egygyik se'tett volna csak egy szót is a' Bonapartéval való bánásnak módjára nézve, önként lemondani köteleztettünk volna azon Hatalmunkrol, hogy Európának békességére nézve ezen tekintetben valamelly hüségtelenséget követhessünk-él. —

Lord Holland: — „Mikor Historiai történeteknek előhordásával megigazítani

nem tudjuk tselekedeteinket, örökké azzal mentjük magunkat, hogy a' környűlál-lások különösök. “

A' Bonapart e' öríztetését illető jóvállásban egy tikkelye az Ánglus Ministerek által jóválltatott törvénynek ekképpen van kifejeztetve: — „Minden hajós Kapitány, a' ki Bonapartét a' tengeren valamelly tsajkán, mikor ez éppen el akar sűjnedni, megtalálja, 's őtet a' maga hajójára felveszi, halálos büntetés alatt köteleztetik, őtet Szent Ilona szigetére, vagy arra a' helyre, a' honnét ő ekkor jött, vissza vinni “ — Ezen tikkelyről azt mondotta Lord Bauderdale, hogy ez így nem jó, és ekképpen kell megjobbitani: — „Minden hajós Kapitány, vagy más akár ki, a' ki Bonapartét a' tengeren találja, minden büntetéstől ment leszen, ha őtet valahol, a' hol jönnek fogja találni, valamelly Britannus tisztviselői karnak, bona fide, által adja.“ — Nem erőssítette meg a' felső ház ezt a' megjobbitó jóvállást; úgy hagyta a' tikkelyt, mint a' Ministerek megírták.

Szent Ilona szigetéről újabb tudósításokat vettek a' Londoni újságírók, melyekben az a' beszéd, hogy az Ánglus strázsa Bonapartéra reá lőtt 's a' többi, már most ilyen fordítással adattatik elő: — Az egész dologban, úgy mond, igaz ennyi, hogy a' strázsa Bonapartét és a' kísérőit a' kiszabott határon kívül lépni látván, utánnok kiáltott, 's látván hogy vissza nem térnek, maga is nagy sebességgel utánnok futott, de megbotlott és elbukott. A' nagy esésközben a' puskája' veszszeje kiesvén, mikor ezt vissza dugta, azt gondolta Bonaparte, hogy a' katona a' puskáját tölti, hogy őtet meglőjje, a' mellyért el is árulta őtet. Így kerekedett az egész beszéd. Hozzá adják azt is, hogy a' Kormányozó meg vizsgálta a' dolgot, úgy világosodott ki, hogy meg sem volt töltve a' katona' puskája. — Költeménynek látszik lenni az egész dolog.

Frantzia Ország.

Mikor a' Pairek' kamarája a' Követek' kamarájának azon határozását, hogy a' Constitúciónak tartása ellen, a' Követek' kamarájának tagjai ne minden esztendőben, hanem csak öt esztendő múlva változzanak, vissza vetette, egy megjegyzésre méltó beszédet intézett Gróf Pastoret a' Pairekhez. A' következő szavakon végezte beszédét: — “

„Mi, úgy mond, nagyon távol vagyunk attól az időtől, a' melyben egy nevezetes Historicus azt erőssítette volt, hogy a' Királyság és Szabadság egygyütt fenn nem állhatnának. Ezek soha nem voltak szorossabb egygyességben, mint most nálunk vagynak. Ugy van; a' Királyság nálunk a' szabadságnak teremőjévé lett. Melly sok szerentséflenség jött Frantzia országra, az ólta, hogy a' Királyság felfordított! Híjába látszott a' bűn egy időtskéig a' maga czélja felé közelíteni. Híjába láttattunk mi a' rendnek és igazságnak néminémű képzeleteihez vissza térni; mert a' minden elnyelő fejetlenség ismét felnyitotta a' maga torkát, újabb áldozatoknak elnyelése végett. —

„A' mi Constitúciónk réánk nézve az a' minket kedvesen fogadó baza, a' melyhez minden intézeteinknek, vallásuoknak, szokásainknak, és szabadságunknak ily sokáig tartott hajótörései után kikötöttünk. Akarjátok-e, hogy ezen rév part mellett tsendesen kinyűgodhassuk magunkat? Kivánnjátok-e, hogy a' bizodalom gyarapodjék, 's a' hitel megerőssödjék? Betsűljétek meg a' Constitútiókat. Akarjátok-e, hogy a' kereskedés bátorságos lábra állhasson, 's a' szorgalmatoskodás gyümölsöt teremjen? Betsűljétek meg a' Constitútiókat. Akarjátok-e, hogy sebeitek bégyógyúljanak, a' nállunk uralkodó egyenetlenkedések megszűnyenek, hogy minden Frantziák egy gondolatra álljanak, úgy, a' mint a' magok Királyok' eránt való szeretetben minnyájok

megegygyeznek? Betsüljétek - meg a' Constitúziótokat. Ne gondolja azt senki, mint ha én ez által azt akarnám mondani, hogy a' Constitúción soha ne le-
hessen 's ne kelljen semmi változtatást ten-
ni. Nagyon távol van tőlünk ez a' véle-
kedés. Hanem csak azt akarjuk jelenteni,
hogy a' thronus kebelünkben van; az ezen
ülő Fejedelem vigyáz a' mi jusainkra és
szükségeinkre; tölle kell azt várnunk, hogy
azon szempillantatokat eszébe vegye, a' mi-
dön a' mi Constitúciónkon valamely változta-
tást tenni szükséges lesz. Még a' mi má-
sodik öszszegyülekezésünk sem végződött-
el az ólta, hogy ezen Constitúziókat a' Ki-
rállynak köszönhetjük. Egy népnek sem
voltak régibb 's az ő szokásaihoz alkalma-
tosabb intézetei ezen revolúzió előtt, mint
nékünk; mind ezeket sok századok szen-
telték vala meg; némelyek éppen a' Mo-
narkhia' böltsőjéből vették vala származás-
sokat. És ha ama' mindenkor keserves,
gyakran csak rágalmazásból származott szem-
rebányások, mellyekkel a' Frantzia nem-
zeti character t gyalázní szokták, né-
melykor nem is éppen minden fundamen-
tom nélkül valók: így éppen ezen változó-
ság által, a' mellyet szemünkre hányuak,
kell, ennyi hánykodások 's politikai szél-
veszek után, a' mi intézeteink' változásnél-
külvalóságának, még szükségesebbé tétet-
tetni. Állandóság kívántatik nekünk; eb-
ben áll egész boldogságunk. Minden embe-
ri nagy intézeteknek 's nemzeti alkotmányok-
nak két erős gyámola van, a' mellyekre el-
múlhatatlanúl szükségek van, tudni illik:
az idő és tapasztalás. A' Páirek'
kamarájának biztossága tehát (melynek ne-
vében Gróf Pastoret ezt a' beszédet tar-
totta) úgy itél, hogy a' Követek' kamará-
jának határozását el nem fogadhatja. "

A m é r i k a.

Spanyol országból nem soká ismét
14,000 emberekből álló fegyveres sereg
fog elevezni Amérikába, hogy a' Moril-
lótól elkezdett munkát, az elpártolt Spa-

nyol tartományoknak az anya országhoz va-
ló visszatérítettését, folytassa.

Rio-Janeiróból Jan. 23-ikán ír-
ták, hogy a' Brasiliai Udvar is 6 Li-
nea-hajóbol álló expeditziót küldött- el
ugyan ezen célra a' Rio Janeiroi ki-
kötőhelyből, a' Terra Fermai partok-
hoz a' Rio Grande' öblibe.

Hyslop nevű Anglus kereskedő Kar-
thagenában, kiről azt tartják, hogy az oda
való insurgensekkel egygyetértésben lett
volna, és a' ki Karthagenának megvétet-
tetésekor Generális Morilló által elfo-
gattatott, ugyan ott megítéltetvén, bünös-
nek lenni találtatott: de, mint mondják,
nem ölette-meg őtet Morilló, hanem
Spanyol országba küldötte, hogy azt tse-
lekedje véle maga a' Király, a' mit jobb-
nak fog tartani.

Az Aprilis 2-dikán költ *Madridi* új-
ságban ilyen történet beszéltetik elő: —
Egy valami 18 és 20 esztendő között lévő,
közép növésű, barna színű, fekete szemű
léányzó, kék felső rubában, kásztorször-
kalappal, a' múlt November' 4-dik napján
Valadolid városában egy vendégfoga-
dába bészállott. Portugalliai és Gallitziai
korts nyelven beszéllett. Írni alig tudott
valamit. Volt egy *Pedro Romeró* nevű le-
gény is véle, a' kivel, mint mondotta,
Portugallianak *Chaves* nevű városából
jött, 's a' kit, mint alább meglátszik, el-
híttetett vala, hogy ő a' *Spanyol* Királynak
7-dik Ferdinandusnak valami húga volna,
az ő pártfogásához just tartana, 's ez a'
környűlállás, majd annak idejében még
néki (*Romerónak*) is hasznos fogna lenni.
A' fogadósna igen különösnek tettvén
lenni ez a' beszéd, jelentést tett a' Politzi-
ai Elöljáróknak; ezek is figyelmetességre
méltónak lenni itéltek azt; tehát a' Cor-
regidor egy pár *Alcades* (Politzi-
ai Biztost) egy estve maga mellé vett, 's pu-
hatolódni a' fogadóba ment, hanem a' lé-
ánzó már ekkor elnyúgodva lévén úgy itélt
a' Corregidor, hogy, mint a' Ferdinandus

húga, megérdemel annyi tiszteletet, hogy azon éjtzaka ne költsek-fel. Tehát csak más nap reggel beszélhettek véle, még pedig olyan nagy tartózkodással ekkor is, a' milyent egy ily nagy familiából való személynek méltósága kívánt. A' léányzó minden eleibe tétetett kérdésekre való feleleteit ezen szókon végezte: — „*En a' 7-dik Ferdinandus' húga, vagy unokája vagyok.*“

„Azonban semmi jeleit nem tudtam mutatni felséges származásának; a' beszédje is szembetünő durvaságot bizonyított; végezetre egészen elárulta magát az által, hogy mind jobbanjobban kezdett félelmesülni. A' hír elterjedvén, az újságonkápóknak sokasága is eltelte az utzát. A' Politziai tisztviselők ugyan, végtére semmit sem kételkedtek azon, hogy egy Királyi vérből való kisaszszony helyet csak valami szerentsekisértővel legyen dolgok, hanem még is, hogy a' sokaság előtt igen nagy lármát ne tsináljanak, ekkor csak valami olyan helyre tétették a' leányt, a' honnét telyességgel el ne szökhessék, hanem egyéberánt továbbá is egész betsülettel bántak véle. Azonközben másod versben is kérdőre vonattatván] a' szép személy, 's kétségkívül nem mérészelvén a' tisztviselőket tovább is jádtzodtatni, ilyen vallást tett magáról: — „Az ő neve *Fernandes Mária*, az apja, *Don Arias Francisco*, Portugalliában *Oporto* városabéli adószedő, a' ki őtet nem az ő tettzése szerént való emberhez akarván feleségül adni, és ő nem engedelmeskedvén, attol a' *Santiagoi* apáztaklastromba vitetett, a' honnét tiz hónapok után egy ifiu embernek segedelmével, a' ki néki inkább tettzett, mint az, a' kinek apja akarta adni, egy lajtorja által kilopattatott 's azután a' szüleinek haragjától félvén, csak egyesegyedül útnak indúlt, 's magát a' jó szerentsére bizván, *Chavesig* érkezett, itt *Romero Pedróval* megismerkedett, kivel elhitette, hogy ő *Mária Isabella*, a' 7-dik *Ferdinandus Király'* húga

légyen, 's most éppen *Madridba* a' bátyához útozzék.“

Romero könnyen reá engedte magát beszéltetni arra, hogy véle egygyütt *Madridba* jöjjön, de már most, minekutánna másokkal egygyütt *Romero* is által látta, hogy mit követett-el, ő sem kíván egyebet a' leánnyal egygyütt, hanem csak szabadságot kérnek, hogy oda a' honnét jöttek ismét vissza mehessenek.“

„A' Biztosok ezen vallás-tételt irásba vévén, azt a' leány által 's a' fiu által is aláíraták, 's a' Ministeriumnak által adták. Ez azt a' Király' eleibe terjesztette, ki is a' *Fernandez Mária* ifuságának 's nemének gyengeségét tekintvén, az ő bűnét, hogy a' Királyi familiának nevével így visszaélni bátorkodott, megbotsátani méltóztatott, megparantsólván az első Politziai Biztosnak, hogy haladék nélkül írjon *Oportóba* a' leány' apjához, 's adja tudtára, hogy a' leányát, minekutánna minden réátétetett költségeket megfizetend, vitesse haza 's vegye ismét atyai gondviselése alá, a' leányt pedig addig, míg az apja elvitetné, olyan helyre tétette, hogy semmi külső személyekkel ne lehessen semmi közösülése. —

De későbbi tudósítások szerént nem csak a' kisült, hogy a' leány a' maga Portugalliából való elszökését is egészen hazugszinbe öltöztetve adta elő, hanem egyéb tekintetben is oly esztelenül és vakmerő bátorsággal beszéllett azután is hogy bészárva tartották, hogy végezetre azt hozták-ki mind ezekből, hogy meg van az elméje háborodva, 's minthogy *Oportó* bol sem jött senki utánna, nem is irtak semmit: tehát a' Spanyol Országlószék a' leány által okoztatott minden költségeket megfizetett, őtet pedig a' bolondok' házába záratta, 's a' történetet azért, hogy, ha talám tsakugyan találnának a' leánynak valami atyafiai lenni, ezek azt megtudhassák, a' *Madridi* újságban közönségesse tétetteti megparantsolta.

Olasz Ország.

Romában mind azok az idegenek, kik a' nagy héti czeremoniákon jelen lenni kívántak, a' magok Udvaraiknak itt lévő Követeik által, passusaiknak élömutatása mellett, bébotsáttatásra való czédulát szerezni köteleztettek magoknak. Az ott-honniak pedig, a' Kormányozónak Cancelláriában köteleztettek magokat hasonló czélra nézve jelenteni.

A' Szent Szék tudtára adatta közönséges végzés által az eretneknyomozó Székeknek, hogy az előtök előforduló perekben a' Torturának ne vegyék hasznát. Ez végzésről a' Romában lévő Spanyol és Portugallus Ministereknél is hivatalszerént való jelentést tétetett a' Pápa Cardinalis Státus-Cancellarius.

Az idegen könyveknek a' Pápa' tartományaiabol való kiszorittatásokra, kivált a' mellyek politikai tárgyakat foglalnak magokban, nagy gondot fordít a' Szent Szék. A' Romában lakó Spanyol familiának panaszára is megtiltotta és elvetette az Ország-lószék azt a' Német nyelvről Olaszra által fordított munkát, melyben azok a' történetek adattattak elő, mellyek a' 4-dik Károly Király' lemondását okozták, vagy magok után vonták. — Ezt a' Királyt nagyon kinozza a' köszvény; a' Békeesség' Fejedelme is sokáig betegeskedett, de már gyógyúl. Erről azt irták nem régen Spanyol országból, hogy minden ott lévő jószágait kotyavetyélik. — Nem régen azt is hirlelték volt, hogy ez az idősb Királyi famllia, nem soká ismét vissza fogna menni Spanyol országba, de nem valóságosult meg a' hir.

V e l e n t z e.

Ő Császári Kir. Felsége ezen várost a' az itt lévő lakosoknak ezer áldásaik között April. 17-dikén delután elhagyván, Treviso és Belluno városaikon által, útját Triest felé vette, a' hova 30-dikban megérkezni szándékozott.

A' Parmai Hertzegné Mária Ludovika Császári Fő Hertzegaszszony ő Felsége is, ugyan akkor oda hagyván Velentze városát, útját a' maga Státusai felé vette.

Orosz Birodalom.

Az Orosz birodalombéli Görög Ekklesiáknak eddig csak a' régi Tóth nyelven volt az ő Bibliájok kinyomtatva: hanem már most, minekutánna a' Bibliának gyarapodását tárgyozó Orosz Társaság a' maga munkájának sikeres voltáról ő Cs. Felségét tudósította volna, meglégedésének jelentése mellett méltóztatott megparantsolni ő Cs. Felsége, hogy a' Biblia az új Orosz nyelven is kinyomtatassék.

B é t s.

Minekutánna az Erdélyi Püspök Rudnay Sándor Titkos Tanácsos Ur ő Excellentiája, a' hitet Renát ő Cs. Fő Hertzegségének kezébe, e' hónap' 14-dik napján letette volna, ezt követte 21-dikben vasárnap napon Bétsben az ő Excellentiája' felszenteltetése is, melly a' Szent István templomában, az ide való Fejedelmi Érsek által, sok fő embereknek jelenlétekben, példás buzgósággal 's igen érzékeny ájtatossággal vitetett véghez.

(Bétsnek folytatása a' toldalékban következik).

April. 27-dikén adtak Szász forint Huszaspénzért 350 1/2 forintot Váltótzédulában.

Hazai és egyéb kiegészítő Toldalékok.

A' Magyar Kurir 34 - dik darabjához.

Azon szomorú halotti pompázásoknak leírása, mellyekkel a' mi boldogult Császárnénknak Mária Ludovikának holt tetemei megtiszteltettek, e'kképpen tetetett közönségesse az Udvari tudósításokban: —

Veronában az ezen szomorú alkalmatosságra felkészített Canossa palotájában, melyben a' holt test Aprilisnek 10, 11, és 12 dik napjain kitétetve volt, oltárok voltak köröskörül, mellyeken megszűnés nélkül misék mondattak a' boldogúltért. A' nézők' sokasága felettebb való 's a' szomorkodás, könnyhullatás, és imátkozás közönségesek valának. A' szálába való bemenetelnél ilyen irás olvastatott:

MARIAE LUDOVICAE
CONJUGI AUG. FRANCISCI IMP. REGIS
JUSTA FUNEBRIA
CESARAE DOMUS LUCTUM
PROSEQUUTA
VERONA MOERENS
SUCCEDITE
CIVES INCOLAE UNIVERSI
EIDEM ADPRECATUM
QUIETEM SUPERUM.

Aprilis' 13-dikán reggel olom(on) koporsóba zárták a' testet, 's e'kképpen egy gyászos szekérrre tették, melynek méltóságos készülétei ezen Fejedelmi szomorú alkalmatossághoz illők voltak. Ezen szomorú pompára minden tisztviselői karok és egyéb hivatalosok, melly gyászban jelentek-meg azon palotában, a' hol a' Cs. udvar' szállása volt. Lélekért való misét a' Püspök úr mondott, 's ugyan ő szentelte-meg a' koporsót is. A' holt testet 9 órakor indul útnak az azt kísérő sereg. A' gyászos szekér előtt jöttek: egy fegyveres tsapat, a' várkommandáns, a' város 14 paro-

khiáihoz tartozó papok a' Szentséggel, az Udvari tselédek, 's a' Káptalanhoz tartozó papság, 's végezetre a' Püspök a' hozzátartozó tselédekkel. A' szekér után következtek a' helytartó fő Udvarimester' Gróf Wurmbbrand' hintója, a' helytartó fő Udvari mesterné Gróf Odonellné' hintaja, a' tisztviselői karok, és mások. Háttul ismét egy Huszár tsapat jött. A' sereg lassú lépésekkel folytatta útját a' kiállított katonák' sora között. Minden harangokat vontak ezen gyászos pompa alatt. —

Görtzig Udvari Tanácsos Báró Lederer Ur volt a' vezérlő Biztos.

Béts Mätzleindorf nevű külső városának [a' belső várostól, gyalog, valami egy kis órányira lévő) lineájánál ilyen gyászos pompával vétetett által Aprilis' 26 - dikán (a' múlt pénteken) estvéli 9 - tzedfél órakor a' holt test: — Cs. K. Fő Udvarimester Hertzeg Trauttmansdorff, Cs. K. Fő Udvari Marschal Gróf Wilczek, a' Cs. K. testőrző seregek' fő Kapitányaik a' Lotharingiai Princz és Feldmarschal Colloredo Wenczel, négy ezen alkalmatosságra kineveztetett 's szolgálatottevő Kamarások, két Palotás Dámák 's a' kísérő sereghez tartozó egyéb személyek, estvéli 7 órára a' nevezett lineánál lévő vámházhoz kigyűlékezvén, 's ott a' Német Ujhely felől közelítő holt testet (a' hova 25-dikben délutáni két órakor megérkezvén az ott lévő fő templombais kitétetett vala) bévárván, annak megérkezésekor az ugyan ezen vámház mellett lévő kápolna' eleibe mentek. Itt az az üst, melybe az idvezültnek szíve és belső részei helyheztetve voltak, valamint szintén a' koporsó is a' pompás készületű gyászos halotti szekérről levétetettek, a' kápolnába vitettettek, a' Szent

Floríanus' parokhiájához tartozó Plebánus által, az említett fő személyekből álló Udvari seregnak jelenlétében megszenteltetek, melly után a' koporsó, 's a szívet és belső részeket magában foglaló üst, ismét gyászos szekérre tétettek, 's ezen hosszú fő utzán végig 's a' város mellett lévő hídon 's a' Glaszin által, a' Cs. Burgba bé hozattattak. A' kísérő sereg ily rendeljött bé:

Egy tsapat lovas katonaság; egy Udvari lektika; két Udvari hintók, mellyekben Komornyikok és Kamarásfourírok ültek; egy Ukvari lektika; két Cs. Kir. Udvari Fourírok lóháton; egy hat lovas Udvari hintó két Cs. Kir. Kamarásokkal 's azon üstel, melyben a' szív és belső részek voltak; egy hat lovas Udvari hintó, melyben a' fő Udvari mester helytartója Gróf W u r b r a n d és két Cs. Kir. Kamarások ültek; egy hat lovas gyászos szekér a' holt testel, a' melly mellett oldalfélt a' Cs. Kir. Darahont testőrző seregnak egy osztálya ment, és négy Német 's ugyan annyi Magyar Nemes testőrzők által kísértetett; egy Udvari hat lovas hintó, melyben a' fő Udvarimesternének helytartója Gróf O d o n e l l n é ült a' két Palotás Dámákkal. —

Tizedfél órakor érkezett - meg a' gyászos sereg a' Burgba. A' Cs. Kir. Udvari fő Tisztikarok 's a' Cs. Kir. Testőrző seregeknek fő kapitányaik előre bėjöttek oldalfélt való úton azért, hogy a' holt testet annál a' garádsnál fogadják, mellyen az idegen Követek az Udvarhoz feljárni szoktak, a' melynek első bėjárásánál az Udvari Plebánus a' testet először megszentelte. Ezen helyről az Udvari templomba vitetett, 's a' gyászos állásra tétetett a' koporsó, 's itt az Udvari Pap a' második szentelést véghez vivén, ezzel az ez' napi czeremoniák elvégződtek, és a' templom' ajtai bezárattattak.

Szombaton reggel már kitétetve volt bezárt koporsóban a' holt test; a' hol az Udvarnokok imátsági órákat tartottak, 's a' misemondás délelőtt megszűnés nélkül tartott.

A' közönséges temetési szomorú pompák vasárnap' estvéli 6 órakor mentek véghez. Az utolsó Misererét délelőtti 10 órakor énekelték-el az Udvari templomban, melly után 12 órakor a' templom' ajtai bezárattak. A' szívet az Augustinus atyák' templomába, a' belső részeket pedig a' Szent Istvánéba, délutáni 3 órakor vitték-el; 6 óra felé a' testet még egyszer megszentelte az Udvari templombéli Plébánus, melly után a' koporsót a' gyászos szekérre helyeztettek a' Cs. Kir. Udvari Komornyikok.

A' kísérő gyászos sereg, a' Cs. Burgon, a' Mihály' József' és Ispotály' piataikon 's a' Klastromutzán által ment a' Kapuczinus atyák' templomába, a' hol a' Koronaörökös ő Cs. 's Kir. fő Hertzegsége, a' több Cs. Kir. Fő Fejedelmi Hertzegek, a' Cs. Kir. Udvari karok, az idevaló Fejedelmi Ersekkel 's az Austriai egyéb fő Papsággal (Praelatusokkal) egyetemben, a' holt testnek fogadására, öszszegyülekezve válnak.

Itt az ide való Fejedelmi Ersek a' szentelésnek munkáit véghez vitte, és a' holt test, előtte a' Papság utánna pedig a' Cs. K. Fő Udvari Mester Trauttmandorff Weinsberg ő Hertzegsége 's a' boldogult Császárné ő Felsége volt Udvari Mesternének helytartója Gróf Wurmbbrand menvén, a' kriptába (a' temető helyre, a' hova a' Császári Királyi Felséges Háznak elhunyt ösei az örök nyugalomra bététetve vagynak] levitetett. —

(A' többi a' jövő pénteki ujságban követhetik).